VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 304)

z dnia 11 września 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 304)

11 września 2019 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Maciejewskiego (niez.)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– projekt sprawozdania Komisji z działalności w VIII kadencji Sejmu.

W posiedzeniu uczestniczył **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich ds. legislacyjnych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak, Dariusz Myrcha, Jolanta Osiak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (niez.):

Otwieram posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Witam panie i panów posłów, witam przybyłych gości.

Porządek dzisiejszy przewiduje rozpatrzenie projektu sprawozdania Komisji z działalności w VIII kadencji Sejmu. Czy są uwagi do porządku dziennego?

Nie ma uwag. Stwierdzam, że przyjęliśmy porządek obrad.

Szanowni państwo, chciałbym na dzisiejszym posiedzeniu podsumować cztery lata naszej pracy. Praktycznie rzecz biorąc, jest to chyba nasze ostatnie samodzielne posiedzenie Komisji, chociaż być może jeszcze 15 lub 16 października odbędzie się jakieś posiedzenie. Dziś po południu też mamy jeszcze posiedzenie, ale wspólnie z inną komisją.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej obradowała w tej kadencji Sejmu 304 razy. Ponad połowa, tj. 182 posiedzenia zostały zorganizowane wspólnie z innymi komisjami. Najczęściej pracowaliśmy wspólnie z Komisją Infrastruktury – 63 razy oraz z Komisją Edukacji, Nauki i Młodzieży – 47 razy.

Przez minione cztery lata skierowano do naszej Komisji łącznie 89 projektów ustaw, 4 spośród nich zostały wycofane na różnym etapie procesu legislacyjnego. W trakcie tej kadencji powołaliśmy 18 podkomisji nadzwyczajnych.

Ponieważ w rządzie nie ma oddzielnego ministerstwa samorządu terytorialnego, współpracowaliśmy praktycznie z każdą inną komisją i, co warto podkreślić, w tej kadencji nie mieliśmy żadnej ustawy, która w stu procentach byłaby przygotowana przez naszą Komisję. I tak na przykład, jeśli rzecz dotyczyła funduszu dróg samorządowych to współpracowaliśmy z Komisją Infrastruktury, kiedy ustawa dotyczyła autobusów – także współpracowaliśmy z Komisją Infrastruktury, podobnie w przypadku regulacji dotyczących krajowego zasobu nieruchomości.

Drugą komisją, z którą bardzo ściśle współpracowaliśmy, była Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży. Wiadomo, że samorządy to oświata, oświata i jeszcze raz oświata, a więc problemy nauczycieli, reforma szkolnictwa, w tym likwidacja gimnazjów, itd. – to wszystko były obszary naszej ścisłej współpracy z komisją edukacji.

Na trzecim miejscu wśród naszych partnerów, jeśli chodzi o częstotliwość wspólnej pracy, znalazła się Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Tutaj należy wymieć ustawy o odpadach, o ochronie przyrody i o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Z Komisją Sprawiedliwości i Praw Człowieka pracowaliśmy wspólnie nad ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

Z Komisją Finansów Publicznych też mieliśmy sporo wspólnych posiedzeń. Zajmowaliśmy się wszystkim co dotyczyło finansów, w tym m.in. przepisami dotyczącymi tzw. janosikowego. Dzisiejsze wcześniejsze posiedzenie jest najlepszym przykładem tego rodzaju współpracy.

Z kolei, wspólnie z Komisją do Spraw Unii Europejskiej rozpatrywaliśmy rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie 2014-2020.

Z Komisją Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozpatrzono projekt ustawy o używaniu siedlisk w celu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz projekty ustaw o zmianie ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności oraz o ochronie zwierząt.

Wspólnie z Komisją Spraw Wewnętrznych i Administracji przeprowadziliśmy, w mojej ocenie, najważniejszą dla nas ustawę w tej kadencji (chociaż niektórzy mówią, że to tylko powtórka tego co już było), mam na myśli ustawę dedykowaną Śląskowi o związku metropolitalnym w województwie śląskim. Razem z komisją administracji pracowaliśmy także nad ustawami o samorządzie gminnym, o pracownikach samorządowych oraz ustawą o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego.

W 2018 r. bardzo dużo pracowaliśmy nad sprawami związanymi z Kodeksem wyborczym. Nasza Komisja miała wielki wkład w przygotowanie wyborów samorządowych. Zaprosiliśmy do nas i odpowiednio zmobilizowaliśmy szefa PKW, panią minister z Krajowego Biura Wyborczego oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, co – bez wątpienia – przyczyniło się do tego, iż nie doszło do swoistego paraliżu wyborczego. Udało nam się zmobilizować PKW i Krajowe Biuro Wyborcze do przemyślenia pewnych zmian w projekcie ustawy. Mówię tutaj o tych słynnych już kamerach i nośnikach służących do rejestracji procesu głosowania. Można powiedzieć, że nasza Komisja wniosła ogromny wkład w tym zakresie i była bardzo ważnym podmiotem w przygotowaniu wyborów samorządowych.

Naszym sukcesem, co chcę podkreślić, były w tej kadencji posiedzenia wyjazdowe. Łącznie odbyliśmy 15 wyjazdowych posiedzeń Komisji oraz przeprowadziliśmy 23 wizyty studyjne.

Jeśli chodzi o naszą współpracę międzynarodową to, bez wątpienia, na pierwszym miejscu trzeba wskazać Litwę. Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej była w tej kadencji pierwszą komisją sejmową, która rozpoczęła – po czteroletniej przerwie – współpracę z parlamentem litewskim, z naszym odpowiednikiem w tym parlamencie. Przyczyniło się to częściowo do intensyfikacji kontaktów polsko-litewskich na gruncie parlamentarnym w ogóle. Możemy z dumą powiedzieć, że mamy w tym swój wkład, mały udział.

Współpracowaliśmy także z Ukrainą. Odbyliśmy wizytę i mamy za sobą spotkania z Ukraińcami.

Podjęliśmy współpracę z parlamentem rumuńskim. Został zrobiony początek i myślę, że jest to zadanie na przyszłość dla nowego Sejmu i nowej Komisji Samorządu Terytorialnego, która zostanie wyłoniona po wyborach.

Szanowni państwo, nasza Komisja uchwaliła w czasie mijającej kadencji łącznie 40 opinii dla innych komisji sejmowych. Obok działalności ustawodawczej zajmowaliśmy się także, jako Komisja, organizacją 8 ogólnopolskich konferencji dla środowisk samorządowych i akademickich. Warto o tym wspomnieć i trzeba o tym pamiętać.

Jeśli miałbym powiedzieć, co nam się w tej kadencji nie udało i wskazać, co jest naszą małą porażką, co ja osobiście odbieram jako porażkę, to wymieniłbym – niestety – ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, która wychodziłaby jakby naprzeciw oczekiwaniom, tzn. żebyśmy mogli w samorządach ująć VAT lub akcyzę jako element dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Takiej ustawy ciągle nie mamy. W nowej kadencji, w mojej ocenie, trzeba będzie do tego powrócić.

Plusem niewątpliwie jest to, że udało się zmobilizować samorządy i pana prezydenta do rozpoczęcia prac nad swoistym porządkowaniem prawa samorządowego na gruncie

kodyfikacyjnym. Odbywa się to przy udziale Prezydenta RP. Celem jest dokończenie reformy samorządowej, bez wątpienia, jest to plus po naszej stronie. Mamy w tym swój wkład.

Z mojej strony, jako szefa Komisji, mogę powiedzieć, że przez ostatnie cztery lata miałem stały i systematyczny kontakt ze wszystkimi korporacjami samorządowymi. Ich przedstawiciele mieli stałe przepustki sejmowe, co umożliwiało im regularną obecność na posiedzeniach Komisji. Co pół roku wszystkie korporacje otrzymywały od nas pismo z prośbą o przedstawienie propozycji tematów pracy Komisji oraz o zgłaszanie uwag do pracy Komisji. Wszystko to miało służyć możliwie najlepszemu dialogowi z naszymi samorządowymi partnerami. Myślę, ż to akurat nam się udało. Jeśli chodzi o korporacje to w tej kadencji rozszerzyliśmy obecność ich przedstawicieli o sekretarzy i skarbników. Jest to novum, wcześniej tego nie było.

Szanowni państwo, to tyle, bardzo pokrótce, z mojej strony. Całe obszerne sprawozdanie zostało przygotowane przez sekretariat. W tym miejscu składam przy okazji wielkie podziękowania za wspólne cztery lata dla Sławomira Jakubczaka – sekretarza naszej Komisji, dla pani Jolanty Osiak, sekretarza Komisji oraz pana Dariusza Myrchy. Serdecznie dziękuję. Przez cztery lata wspólnej pracy nie było żadnych większych konfliktów, problemów ani niejasności. Cieszę się, że udało nam się działać poza podziałami politycznymi, że stanowiliśmy jedną wielką samorządową drużynę na gruncie parlamentarnym.

Proszę państwa, na zakończenie chcę powiedzieć, że w nadchodzących wyborach do Sejmu nie kandyduję, natomiast wystartuję w wyborach do Senatu. Przypuszczam, że skład Komisji po tych wyborach będzie nieco inny niż teraz, chociaż nie aż tak bardzo. W każdym razie nowemu składowi życzę jak najlepiej. Głęboko wierzę w to, że większość z państwa ponownie znajdzie się w parlamencie i wejdzie w skład nowej komisji samorządu terytorialnego.

To wszystko, co chciałem państwu przekazać.

Pełne sprawozdanie wraz ze wszystkimi informacjami, powiedzmy technicznymi, liczy ok. 300 stron. Będzie ono dostępne dla osób zainteresowanych w wersji elektronicznej za jakieś dwa tygodnie. Proszę w tej sprawie kontaktować się z sekretarzem Komisji, dzisiaj przedstawiłem tylko fragmenty części ogólnej, bardzo opisowej.

Czy są jakieś pytania lub uwagi ze strony państwa posłów?

Pan poseł Ryszard Galla, bardzo proszę.

Poseł Ryszard Galla (niez.):

Panie przewodniczący, muszę zabrać głos na ostatnim posiedzeniu Komisji podsumowującym tę kadencję, ponieważ w czasie jej trwania pan przewodniczący kilkakrotnie zwoływał posiedzenia na prośbę, na wniosek, ale w temacie związanym z wielkim Opolem i za to chciałbym bardzo serdecznie podziękować. Ten temat jest także zaznaczony w skróconej wersji sprawozdania.

Oprócz podziękowania, chciałbym jednak wyrazić również słowa ubolewania. Po pierwsze dlatego, jak zresztą stwierdził pan przewodniczący, że jeśli chodzi o Komisję Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej to sprawozdanie jest dosyć ubogie. Nie dość, że mało pracowaliśmy samodzielnie, to jeszcze na dodatek projekt poselski, który dotyczył kwestii uregulowania w ustawie o samorządzie gminnym spraw związanych ze zmianą granic na odpowiedni wniosek, trafił wprawdzie do Komisji, ale pan przewodniczący dokładnie wie i zna historię, jak ona się toczyła, nie został nawet proceduralnie rozpoczęty. Bardzo żałuję, bo przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji obiecali, że wstrzymanie tej procedury spowoduje, że ministerstwo przygotuje projekt rządowy. Jak widzimy, nie ma takowego do dzisiaj.

Chciałbym w tym momencie zaapelować do pracowników sekretariatu, aby w następnej kadencji mieć na uwadze, że ten temat jest ważny. On nie dotyczy tylko Opola. Wiemy, że Opole w tej chwili jest kwestią załatwioną, ale wszyscy wiemy o tym, że w kraju pojawia się szereg problemów, zresztą na przykładzie Opola. Myślę, że wszyscy posłowie, którzy wywodzą się ze środowiska samorządowego, powinni mieć na uwadze, żeby nie pozwolić, aby takie sytuacje, jakie miały miejsce w Opolu, mogły się gdziekolwiek indziej powtórzyć.

To jest taka moja gorąca prośba.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (niez.):

Dziękuję.

Do tego tylko krótko dopowiem, że – niestety – nie doczekaliśmy się materiału z MSWiA. To był główny hamulec, który sprawił, że nie można było podjąć dalszych działań. To jedna rzecz.

Szanowni państwo, trzykrotnie spotykałem się z ówczesnym marszałkiem Sejmu, panem posłem Markiem Kuchcińskim. Przedkładałem prośbę, aby nie blokować tematów samorządowych i nie kierować tych spraw do innych komisji a, niestety, wielokrotnie tak się działo. Jak powiedziałem, trzy razy miałem osobiste spotkania z marszałkiem, oficjalne, aranżowane za pośrednictwem sekretariatu, ale niestety, nie do końca wszystko wychodziło tak jak powinno. Nie miałem na to wpływu. W tym przypadku wygrały chyba kwestie *stricte* polityczne.

Ubolewam nad tym, ale powtórzę raz jeszcze: nie mamy na to wpływu. To, co można było zrobić, zrobiliśmy.

Czy są jeszcze jakieś pytania lub uwagi?

Przedstawiciel Związku Miast Polskich pan Marek Wójcik, proszę bardzo.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich ds. legislacyjnych Marek Wójcik:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, w imieniu Związku Miast Polskich, ale – jestem przekonany, że także inne organizacje samorządowe do tego się przyłączą – chciałbym podziękować za współpracę.

Nie zamierzam oceniać jej skutków, tego co dotyczyło samorządów przez ostatnie cztery lata, natomiast chcę podziękować państwu za to, że mogliśmy ze sobą rozmawiać i że nasza dyskusja miała merytoryczny wymiar. Na pewno chciałoby się więcej i to nie ulega wątpliwości. Pan przewodniczący przywołał jedną regulację, która dotyczy dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Ja bardzo żałuję, że nasz projekt obywatelski, który przygotowaliśmy, kończy swój żywot wraz z upływem tej kadencji, ale mam nadzieję, że nie stracicie państwo samorządowej duszy, że ona z was wyjdzie, jeśli w wyniku nadchodzących wyborów ponownie traficie do parlamentu na kolejną kadencję.

Chcę jeszcze państwu powiedzieć, patrząc na rzecz z innej perspektywy, kilka razy prowadziliśmy taką analizę w środowiskach samorządowych, iż wielu parlamentarzystów posiada doświadczenia pracy w samorządzie. W ostatnich kadencjach była to blisko połowa wszystkich posłów. Chodzi mi o osoby, które zdobyły jakiekolwiek doświadczenie samorządowe przed objęciem mandatu posła. Nie twierdzę oczywiście, że dotyczy to tej kadencji, ale jak na razie nigdy, w żadnej kadencji Sejmu nie udało się tego skonsumować z pożytkiem dla samorządów. Wspomniana dusza samorządowa nie we wszystkich posłach w trakcie ich prac w parlamencie w dalszym ciągu dawała o sobie znać.

Jeszcze raz państwu bardzo dziękuję za współpracę.

Życzę przetrwania najbliższego miesiąca kampanii wyborów parlamentarnych. Mam nadzieję, że uda wam się nie schudnąć za bardzo od zwiększonej aktywności i jakichś zmartwień kampanijnych, choć tak właśnie z reguły bywa. Ostatnio, kiedy tego życzyłem jednemu z posłów, ów stwierdził, że sam sobie życzyłby jednak schudnięcia, ale mówiąc serio, mam nadzieję, że jeśli będziemy się spotykali w parlamencie jak i poza nim, to będziemy mile wspominać ostatnie cztery lata.

Bardzo serdecznie dziękuję a, jeżeli z naszej strony były jakieś niedopatrzenia czy też uważaliście państwo, że popełniliśmy jakieś błędy, to za nie przepraszam. Jak państwo wiecie, zawsze staramy się rozmawiać merytorycznie i bronić samorządów, oczywiście nie na siłę, ale tam, gdzie uważamy, że mamy prawo to czynić w imieniu naszych mieszkańców.

Panu przewodniczącemu chciałbym jeszcze podziękować za obecność i udział w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu. Jak patrzę na historię parlamentu, to nie jest to bynajmniej standardową praktyką.

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (niez.):

Jeszcze pan poseł Uściński, proszę bardzo.

Poseł Piotr Uściński (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, myślę, że podsumowanie i wygłoszone sprawozdanie powinno nas również skłonić do tego, abyśmy podziękowali przewodniczącemu za sprawne prowadzenie obrad Komisji. Kiedy było trzeba umiejętnie gasił emocje na sali i za to bardzo serdecznie dziękujemy.

Moim zdaniem, przewodniczącemu należą się brawa.

Przewodniczący poseł Andrzej Maciejewski (niez.):

Bardzo dziękuję.

Skoro nie ma więcej pytań ani zgłoszeń do dyskusji, zapytam: czy jest sprzeciw wobec przyjęcia przedstawionego sprawozdania?

Nie ma sprzeciwu.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie.

Na tym wyczerpaliśmy porządek posiedzenia.

Zamykam obrady.